

Drahé sestry, drahí bratia,

včerajší deň sa pre nás, tak ako pre mnohých veriacich na celom svete, niesol v znamení Panny Márie. Večer sme sa s niekoľkými otcami a väčšinou ľuďi, ktorí teraz bývajú v našom kláštore, vybrali do kyjevskej katedrály sv. Alexandra, kde sme sa, duchovne spojení s pápežom Františkom, modlili úkon zverenia Ukrajiny a Ruska Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Svätej omši predsedal biskup Vitalij, ordinár Kyjevsko-žytomyrskej diecézy, a homíliu predniesol apoštolský nuncius. Arcibiskup Visvaldas je Litovčan a nedávno bol vymenovaný za veľvyslanca Svätej stolice na Ukrajine a vysvätený za biskupa. Ako jeden z mála diplomatov neopustil hlavné mesto Ukrajiny. Ešte dodám, že je odo mňa asi o centimeter-dva vyšší, a kto ma pozná, vie, že nepatrím k trpaslíkom. Keď pred svätou omšou vošiel do sakristie, srdečne sme sa pozdravili a žartovali, že si nechal narásť bradu. „No čo už“, odpovedal nuncius, „je vojna“. Mimochodom nie je prvým „bradatým“ vatikánskym diplomatom na Ukrajine. Jeho predchodca, Talian, mal tiež bradu, čo trochu dráždilo niektorých našich ukrajinských biskupov, ktorí nemajú radi bradatých kňazov. Bratia kňazi z Kamenca Podolského alebo Chmeľnyckého vedia, že keď idú na stretnutie s biskupom, prvá vec, ktorú musia urobiť, je oholiť sa. No, ale nuncius si viac môže dovoliť.

Kyjevská katedrála sa počas slávností zvyčajne zapĺňala veriacimi. Včera nás bolo všetkých maximálne päťdesiat. Aj tak je to veľa, ako na obdobie vojny. Mnohí veriaci opustili Kyjev a tí, čo zostali, sa často nemali ako dostať do centra mesta. Verejná doprava nefunguje a treba byť doma pred 20:00 hod., pretože vtedy sa začína zákaz vychádzania. Hoci na uliciach teraz nie sú žiadne zápchy, zastavovanie na jednotlivých kontrolných stanoviskách, predkladanie dokladov, otváranie batožinového kufra, vysvetľovanie, kto ste a čo tu robíte, si vyžaduje čas. Okrem toho niektorí ľudia sa jednoducho boja vzdialiť zo svojich domovov, pretože každý deň mnohokrát počuť výbuchy a výstrely, ktoré vzbudzujú strach a nedajú človeku zabudnúť, že je vojna.

Medzi modliacimi sa osobami boli aj dámy a páni v uniformách. V zadnej časti kostola nenápadne stál mohutný muž s dlhou zbraňou. Ale teraz to nikoho neprekvapuje ani nepohoršuje. Po omši prišli za biskupom Vitalijom dvaja po vojensky oblečení muži a poprosili ho o požehnanie. Biskup sa nad každým z nich dlhšie modlil. Mám dojem, že podobne ako ja, aj on bol veľmi dojatý.

Počas obetovania organistka zahrála a krásne po ukrajinsky zaspievala „Pieseň o nádeji“, ktorej poľský originál zložil Dávid Kusz OP a ktorú dobre poznám. Slová jej refrénu: „Vo svojom veľkom milosrdenstve Boh nás zrodil pre nádej, veľkú nádej“, silne prenikali do srdca a jasne ukazovali na Boží horizont toho, čo sa deje. Dávid bol pred niekoľkými mesiacmi v Kyjeve a viedol tu workshopy liturgického spevu. Ďalšie sa mali konať koncom februára, ale to už bola vojna.

Ešte jedna pieseň sa ma hlboko dotkla. Keď sme po omši pod vedením biskupov predniesli úkon zverenia, kľáčiac pred sochou Panny Márie Fatimskej, ktorá sa nachádzala v bočnej

kaplnke, chrám sa naplnil spevom piesne: „Bože, velykyi, yedynyi, nam Ukrainu chrany“, ktorá je známa aj ako duchovná hymna Ukrajiny. Cestou späť do kláštora nám Anton vysvetľoval, že o tomto diele, ktoré v roku 1885 skomponoval Mykola Lysenko, sa po získaní nezávislosti súčasnej Ukrajiny uvažovalo ako o možnej štátnej hymne. Aj keď sa ňou nakoniec nestala, je všeobecne známa a často ju spievajú tak kresťania východnej, ako aj západnej tradície. Keď sme pred rokmi spolu s otcom Tomášom, ktorý teraz žije vo Lvove, pôsobili v Čortkive na Podolí, nadchýnali sme sa tým, ako úžasne ju spievalo pár starších obyvateľov obce Šypivtsi, keď prišli na sväté omše, ktoré sme slúžili v malebnej kaplnke vedľa starého poľského cintorína. Ak by si chcel niekto vypočuť duchovnú hymnu Ukrajiny v jej súčasnom prevedení v dôstojnom interiéri kyjevského chrámu sv. Sofie, tak sa môže pozrieť na: https://www.youtube.com/watch?v=9ICZ_LCkKDY.

V súvislosti s úkonom zverenia Ukrajiny a Ruska Panne Márii treba dodať, že pre pravoslávnych kresťanov je kult Ježišovho a Máriinho Srdca len ťažko pochopiteľný a u niektorých vzbudzuje značný údiv. Dokonca aj tí veriaci, ktorí sa stali rímskymi katolíkmami, ale vyrastali v pravoslávnej tradícii, nie vždy dokážu pochopiť duchovný význam tohto kultu.

Náš brat Igor včera zložil skúšku *Ex universa*, ktorá zavŕšila jeho teologické štúdium v dominikánskom kolégiu v Krakove. Igor vykonal skúšku online z Fastiva. Je to v súčasnosti asi prvá, dodajme, žiaľ, takáto skúška, ktorú skladal náš brat z krajiny zmietanej vojnou. Keď sme sa naposledy videli, žartovali sme, že ak skúšobná komisia začuje húkanie sirén alebo treskot výbuchov za oknom, zaiste to obmäkčí ich srdcia. Ale sirény nezavýjali, a keby aj áno, nebolo treba „jemne“ zachádzať s bratom Igorom, pretože je skvelý študent a napriek vojnovému virvaru sa na skúšku svedomito pripravoval. Veď je predsa dominikán! Dúfame, že začiatkom mája sa podarí zorganizovať jeho kňazskú vysviacku.

Zatiaľ čo ostatné dva dni bol relatívne pokojné, dnes už od rána často húkajú sirény. Dokonca aj otec Míša mi dopoludnia znepokojený telefonoval a pýtal sa, či je u nás všetko v poriadku, lebo od niekoho počul, že v Kyjeve sa deje niečo nedobré. Dúfajme, že ďalšie hodiny nás ničím hrozným neprekvapia. Včera bolo v uliciach mesta a v obchodoch veľa ľudí. Výrazne sa zlepšilo aj zásobovanie a všetky police už nezívajú prázdnotou. Bojím sa však toho, že hoci tovaru bude dosť, odkiaľ zanedlho veľa ľudí vezme peniaze na jeho kúpu. Veď predsa veľká časť ľudí prišla o zdroj príjmov. V tejto situácii je záchranou humanitárna pomoc, ktorá prichádza na Ukrajinu. Nevyrieši všetky problémy, ale aspoň pre niektorých, najmä tých najslabších, je veľkou pomocou. Drahí, asi Vám budeme za ňu vďační až do skončenia sveta!

Ráno pri raňajkách mi rozprával pán Jakub, poľský novinár, ktorý u nás občas býva a ktorý sa práve vrátil z Charkova, že niektoré časti tohto veľkého mesta vyzerajú ako Varšava po povstaní a sú úplne zničené. Ťažko sa dá tiež nájsť nejaký otvorený obchod, dokonca aj v tých častiach mesta, na ktoré nespádli ruské bomby. Nebyť humanitárnej pomoci, ktorá sa tam dostáva, mnohí ľudia by teraz nemali čo jesť. Jakub mi tiež ukázal veľmi symbolickú fotku. Bomby dopadli na cintorín pri Charkove, na ktorom boli v roku 1940 pochované obeť katyňského masakru. Jedna z nich vrazila do zeme hneď vedľa kríža, pri mohyle poľských dôstojníkov zavraždených NKVD. Veľmi výrečné.

Dnes k nám, teda na svoje pracovisko, prišla naša účtovníčka. Na obdobie trvania vojny odišla s deťmi na vidiek do susednej oblasti. Veľmi som sa potešil, keď som najprv uvidel jej červené auto, zaparkované pred mojím oknom, a potom aj samotnú pani Sveťu. Keď odchádzala, vzala so sebou dve krabice dojčenskej výživy. Dostali sa k nám pred nejakým časom so zásielkou humanitárnej pomoci. V Kyjeve je však teraz takýchto maličkých detí veľmi málo a nevedeli sme, komu tieto „maškrty“ odovzdať. Sveťa ich s radosťou zobrala, pretože ako dobrovoľníčka aktívne pôsobí v miestnej komunite. „Máme veľa mamičiek s deťmi, niekedy aj s novorodencami,“ vravela. Bol som rád, že dobro darované „zo srdca“ sa čoskoro dostane k tým, ktorí to potrebujú. Vzala aj nejaké veci, ktoré mi nedávno dal poľský veľvyslanec, vrátane rýchlovarnej kanvice. Teraz si mnohé vidiecke chalupy, ktoré roky stáli prázdne, nachádzajú nových nájomníkov. Poľské kanvice sa na Ševčenkovej ukrajinskej zemi veľmi zídu.

So srdečnými pozdravmi a prosbou o modlitbu

Jarosław Krawiec OP, Kyjev, 26. marca, 17:30 hod.